

Boekbespreking

[182 : 114]

J. J. M. van den Broek en W. H. Diemont, *Het Savelsbos — Bosgezelschappen en bodem*, Wageningen, Centrum voor landbouwpublikaties en landbouwdocumentatie, 1966, 142 blz., 45 fig., 9 tabn., 6 bijl. Verslagen van Landbouwkundige Onderzoekingen 682; RIVON Verhandeling 3; De Bodemkartering van Nederland, deel XXIII.

Dit uitmuntende werk is in de eerste plaats een beschrijving op ecologische grondslag van twee plantenassociaties: het wintereiken-berkenbos en het eiken-haagbeukenbos, alsmede hun acht sub-associaties. Daarbij werd vooral grote aandacht besteed aan nader onderzoek van een van de ecologische factoren: de bodem.

De resultaten van dit onderzoek moeten dienen als basis voor het beheer van dit natuurgebied.

Duidelijk is komen vast te staan dat er een grote mate van samenhang bestaat tussen de aard van de bodem en de samenstelling van de begroeiing zoals deze is gekarakteriseerd door analysering volgens de methoden van de plantensociologische school van Braun-Blanquet.

Dit gemakkelijk leesbare boek brengt ons op de hoogte van de methoden die worden gebruikt bij zowel het bodemkundige als het plantensociologische onderzoek. Naast een geologische beschrijving, een beschrijving van de vegetatie en een van de verschillende bodemtypen, zijn er een tweetal detailkaarten aan toegevoegd, die betrekking hebben op de verspreiding van associaties en bodemtypen. Zelfs voor de geïnteresseerde leek gaat *Het Savelsbos*, al lezende in dit boek, leven nog voor hij het ooit heeft bezocht. Daarbij zijn de voortreffelijke illustraties een belangrijk hulpmiddel.

Voor de vakman, hetzij bodemkundige, bosbouwer of plantensocioloog, is het boek van groot belang.

Het gebied dat wordt beschreven is daarom zo boeiend, omdat het geologisch en bodemkundig en ook wat betreft de configuratie van het terrein, zeer afwisselend is.

Zure leem en grindplateaus wisselen elkaar af met menggronden op vaak steile hellingen waarin kalkmergel kan optreden. Soms treden kalkkrotten aan de oppervlakte of vindt men in de hellingwanden scherp ingesneden nauwe diepe dalen. Daarbij komt nog dat door de invloed van de mens de veelvormigheid van het gebied nog sterk is toegenomen. Een deel van het terrein was eertijds akkerland, elders werd grind, mergel of vuursteen gedolven. Vanaf neolithische tijden heeft de mens dit bos reeds voortdurend benut. Naast een soort uitkapbos kwam een hakhoutbedrijf voor.

Over het algemeen verkeert de begroeiing dus niet in het eindstadium van de ter plaatse thuis behorende natuurbossen, maar vertoont veeleer een verscheidenheid van regeneratiestadia die tot dit natuurbos zouden kunnen leiden. Deze stadia kenmerken zich door een andere soortensamenstelling, zowel in de korte flora als in de struik- en boomflora, dan die van het natuurbos.

Men kan dus wel stellen dat juist de invloed van de benutting van dit

